

Cuvânt înainte

Motto: Întreaga artă a instruirii constă în capacitatea de a trezi curiozitatea naturală a minților tinere, cu scopul de a-și satisface această curiozitate ulterior.

Anatole France

Pornind de la acest citat remarcabil și pertinent pentru universul academic actual, dar și pentru notorietatea actului educațional, în general, vorbind, aici, despre latura preuniversitară, pot menționa un aspect edificator, semnificativ și de o relevanță covârșitoare, privind aula învățământului românesc: orice piesă din puzzle-ul instructiv-educativ ce deține o formă, însă incoloră, vagă și fără conținut interactiv, ce să genereze imboldul spre curiozitatea cercetării detaliate a galaxiei științei, a artei, a culturii, nu va avea nicio reverberație simfonică în inima învățăcelului înmugurit; astfel, cugetând în sinea-mi întrebătoare, am decis să aștern, pe dalbe file livrești, șase dintre proiectele individuale, din cadrul evaluărilor formative ori sumative, de la diverse discipline curriculare ariei pedagogice, pe care le voi reitera în cele ce urmează, fiind numite, succint, și în scurta biografie, iar într-o paletă mai largă, în rezumatul fiecărui capitol: „Psihologia dezvoltării”, „Educație socială și civică”, totodată și „Gândire critică. Etică și integritate academică”, „Filosofia Educației”, „TICE – Tehnologii Informaționale și de Comunicare în Educație” și

„Psihologia Educației”, toate acestea fiind punctate cu note maxime. Simțind, așadar, nevoia de a împărtăși tinerelor generații ucenicești, dar și mentorilor acestora micile teze de cercetare, proprii, am privit în perspectiva publicării lor în acest volum de carte, năzuind ca microproiectele personale să fie generatoare de informații ideatice, psihopedagogice, reprezentând, de asemenea, ancore salvatoare din naufragiul neștiinței ori din cel al obscurității, al bizarului, lansând concepte-cheie, ce sunt destinate plămădirii cunoștințelor socio-cognitiv-afective, atât de necesare sufletelor fragile, însetânde după bine, după frumos și după adevăr-valori morale indispensabile caracterului uman.

Conceptualizând astfel harta mentală a sinapselor intra – , inter – și transdisciplinare, de factură psihopedagogică, am găsit de cuviință să presar peste cele analizate și supuse dezbaterei constructive un basm și două povești, toate trei fiind înscrise în „Anexe”, dedicate, în special, (pre) școlărilor. Moralizatoare, din fire, dar și evidențiind tematici și tehnici de călăuzire a juniorilor dintotdeauna actuale, cum ar fi: iubirea curată și sinceră, juvenilă, întreitile probe de accesare către împlinirea sufletească, precum și sprijinul acordat semenilor regăsiți în nevoie materială sau spirituală, aceste scrieri tind să pună în lumină filantropia jovială, dorind a simboliza călăuze trainice, în drumul vieții fiecărui copil.

Concluzionând, însemnez un gând introspect, desprins dintr-un monolog interior, personal: „O, petale trandafirii, ce vă scăldați în razele blânde ale amurgului de mai, primiți acest mic dar, din partea mea, și fie ca el să vă ghideze pașii în labirintul sinuos al anilor crescânzi și deveninzi întru maturitate profund asumată!”...

Ioana-Raluca Tamaș

*Stadiul preșcolarității.
Conturarea educației timpurii*

Preșcolăritatea în ansamblu – caracteristici definitorii.

Jocul, ca activitate fundamentală, în stadiul de preșcolar.

Elemente schematice, privind educația timpurie

Rezumat: Acest capitol subsumează o varietate de teorii psiho-comportamentale, socio-cognitive, de concepte ancoră, în psihopedagogia modernă, dar și în cea clasică, fiind puternic ancorată în sfera „Psihologiei dezvoltării” și a „Educației timpurii”, discipline studiate în anul I, semestrele 1, respectiv 2. Abordarea axiologic-atiudinală, dar și cea afectiv-emoțională pulsează spre etapele (ante) preșcolărității, conferindu-se câteva modele practice, de jocuri transdisciplinare, menite să accentueze dezvoltarea zonei cognitive, spirituale, abordându-se învățarea experiențială a copiilor.

Notă de studiu

În etapa școlărității mici, se evidențiază, proeminent, apariția elementelor incipiente, privind conștiința morală și formarea eului. În acest mod, în aria mnezică a elevilor, încolțește, firav, discernământul contextelor în care se află sau pe care le vor experimenta, ei separând noțiunile dăunătoare formării lor psiho-morale de cele oportune creării unei fundații solide, etice și sufletești. Prin analizarea atentă a factorilor de dezvoltare, privind personalitatea lor, se alcătuiește, lăuntric, o

perspectivă nouă, precum o sită a justeții, separându-se pionii răufăcători de cei buni. De asemenea, copiii își scheletizează eul sinelui, fiind conductorii unor inițiative proprii, personificate și unice, neexistând o similitudine în ideile, în mentalitatea și în purtarea lor, conforme, desigur, cu ambianța cosmosului real și ludic, deopotrivă.

În plus, conformația social-morală a preșcolarului, în genere, se raportează la o lărgire a posibilităților de anticipare și de organizare, aspectul interacțiunii active, în relație cu semenii, fiind mult mărit, în această perioadă. Astfel, copilul între 3 și 6 sau 7 ani arată o atenție sporită, în ceea ce desemnează interceptarea vivace, cu referire la cei din jurul lui, înfăptuindu-se o dualitate personificatoare și generatoare de bucurie și de încredere augmentate, potrivită politehnicizării comportamentale a învățăceilor. În acest proces de interrelaționare faptică a preșcolarului cu persoanele din mediul apropiat al acestuia, o atenție deosebită se comută pe încurajarea celor mici, furnizată de mantia motivațiilor extrinseci, date de către adulți. Această încurajare, privită ca pe un adjuvant educațional, are în vedere nu accesarea spre un produs imediat, ci dezvoltarea, în cazul copilului, a autoevaluării acestuia (Skiadas, V., p. 61). În acest sens, putem afirma ideea faptului că preșcolarul nu este o uzină promptă, de stimul-reacție, ci are capacitatea unei evaluări a sinelui, în raport cu semnalele venite din exterior, de la adulți; tocmai prin aceste încurajări educative, îl motivăm pe copil să se aprecieze corect, în diversele situații de viață, neantrenându-l să devină un reactor al motivațiilor externe.